

Élj teljes életet!

Ámor, a szerelem istenkéje egy fa koronájában üldögélt, lábát lóbálta, iját kezében tartva a kínálkozó alkalomra várt. Hirtelen megpillantotta őket. Egymás mellett ballagtak az utcán, valamiről beszélgettek.

– Minek az a sok szöveg? – mondta magában Ámor. Aztán kis ideig célzott, megfeszítette iját, és a képzeletbeli nyíl már repült is fénysebességgel, a szerelem eltalálta a két gondtalan fiatal szívét.

A fiú megfogta a lány kezét. Nem ellenkezett. Valami különös érzés suhant át bensőjén, a forróság ellenére megborzongott. Csendben, szótlanul, kavargó érzelmekkel lépdeltek egymás mellett.

– Megvannak! – örvendezett Ámor. Azok ketten megálltak, csak egy pillanatra, tanácstalanul, Ámor már kételkedni kezdett sikerében, újra megfeszítette iját... Nem kellett. Az első csók bátorosan, tétova volt.

– No azért, már attól féltém, hogy nem sikerül, s a főnököm, az Úristen, nyugdíjba küld – lélegzett föl a pufók istenke, és újabb áldozat után nézett.

Peter és Zuzana nem is sejtették, hogy mindez Ámor műve. Örülten egymásba habarodtak. A fiú naivan azt hitte, hogy mindez azért van, mert a lány olyan nagyszerű, és nyitott szemmel álmodik egy zseniális világfiról. Naponta találkoztak, s este nehezen búcsúztak el.

A fiú várta az iskola előtt, türelmetlenül nézegette óráját. Igyekezett a napokból minél nagyobbat szelni, hogy minél több időt tölthesse nek együtt.

Kéz a kézben futottak a park felé. A kereszteződésnél meg kellett állniuk. A szemafor nem működött, az autók folyamatosan haladtak, a várakozás végtelennek tűnt számukra.

Peternek a szemébe ötlött egy világító fényreklám az út mentén. Forgott körbe-körbe, az arra járókat vagy ötféle reklámmal ámította.

– Élj teljes életet, ez a legnagyobb gazdagság! – olvasta hangosan az egyik utazási iroda szlogenjét.

– Szeretnél gazdag lenni? – kérdezte.

– Ki ne szeretne? – válaszolta a lány.

Csókot nyomott a lány szájára. Nedveset, szenvedélyeset.

– Hát akkor gyerünk élni! – súgta neki halak, nehogy megbotránkoztassa a szembe jövő idősebb hölgyet, amint közben a füle csücskét is megnyalta. A lány kuncogott. Huncutul, csábí-

tón, a romantika ígéretével. Vagy talán az erotikáéval?

– Teljeset? – kérdezte.

– Egészen.

– A mieink nincsenek otthon – vonta magával ellenkező irányba.

A lány nem védekezett.

Fiatalok voltak, szerelmesek, felszabadultak, bolondosak. A világ – egy gombocska. A teljes élet azt jelenti, hogy élvezzék a szerelem és az erotika minden gyönyörét...

Ebben a bódulatban nem tudatosították, hogy a szlogent teljes mértékben kimerítették.

Néhány hét múlva vették észre, hogy azon a napon meggondolatlanul teljesítették a férfi és a nő természet által meghatározott legfontosabb küldetését, új életet nemzettek.

Ismét annál a bizonyos fényreklámnál ballagtak, de most már egészen mást reklámozott. Már az eszükben is egészen más járt. Tulajdonképpen ki a bűnös, hogy ebbe a helyzetbe kerültek? Ámor az oka mindennek, ő hozta össze őket. És lehet, hogy a kereskedelmi reklám is, amelyik azon a napon megváltoztatta úti céljukat. Meg a szülőknek is részük van benne. Ha nem lett volna szabad a lakás, nem lettek volna ilyen hamar nagymama és nagyapa. De mitévők legyenek most, hogy mondják meg nekik? Riadtak voltak, életük első nagy döntése előtt álltak.

A parkban ültek egy padon. A leány sírt, a fiú meg a kezét szorongatta.

– Ne félj, megoldjuk – súgta neki. Maga sem volt biztos a kimondott szavakban, de megtörték a lány könnyei.

– Teljes életet akartunk élni... – mondta színpogva a lány és hangosan kifújta az orrát.

– Fogunk is, ígérem!

– A legnagyobb kincs a szerelem és a hűség, a család, meg az új élet... – mondta a pap a menyasszonynak meg a vőlegénynek.

– Peter, akarod-e az itt jelenlévő Zuzánát önként feleségül venni? Tisztelni és szeretni fogod, hú maradsz hozzá egészségben, betegségben, míg a halál el nem választ? – hangzott a kérdés.

Húha, ezek kemény szavak. Honnan tudhatnám, meddig bírjuk, mikor csak a gyerek az egész vagyunk, ami kilátásban van, gondolta. A kis csend feszültséget váltott ki a násznépben. Csak akkor tért magához, ahogy a mennyasszony meglökte a könyökével.

– Igen – mondta gyorsan és jó hangosan.

– Zuzana, akarsz-e az itt jelenlévő... – tette fel a pap ugyanúgy a kérdést.

Nem akartam még férjhez menni, előbb még élvezni szerettem volna az életet, világot látni,

szerezni... Ha nem is gazdagságot, de legalább egyszobás lakást... szálltak gondolatai a valóság talajára. Gyengéd rúgást érzett, kicsit meg is ijedt, Rájött, hogy ez belülről, gömbölyödő hasából jött. Mintha a gyerek siettetni akarná a választ, ismét rúgott egyet. Valószínűleg bizonyosságot akart, hogy teljes családba érkezik, lesz gyöngéd valakije, akit úgy hív majd, hogy „anya”, s egy erős valaki, akit úgy hív majd, hogy „apa”.

– Igen, akarok – mondta hangosan Zuzana.

Mindenki fellélegzett. A pap, a násznép, még a meg nem született gyerek is izgett-mozgott örömeiben, s ez arra kényszerítette a menyasszonyt, hogy egy pillanatra leüljön. Vagy tán az esküvői ruha alá rejtett fűző szorítása miatt amúgy is kicsi hely okozta?

– Gyönyörű lagzi, élveztétek, gyerekeim – mondták boldogan nászuramék a zene, a tánc forgatagában, a lakodalmi hangulatban.

– Főleg, hogy legyetek egészségesek és boldogok... de a pénz sem megvetni való, az se baj, ha gazdagok lesztek – kívánták az ifjú férj szülei, és a fiú apja látványosan, hogy a lagzisok figyelmét felcsigázza, megcsörgette egy új lakás kulcsait.

S ők ketten valóban boldogok voltak, és gazdagnak érezték magukat.

Néhány hét múlva rádöbbenek, hogy olyanok, mint akit a mély vízbe dobtak, úszniuk kell. A víz egyszer tiszta volt, másszor kissé zavaros, néha kellemes, máskor nagyon forró, vagy fordítva, hideg és sűrű, mint a légkör kétszobás lakásukban. Peter szülei anyagilag segítették őket, hiányt nem szenvedtek. Az utolsó vizsgáikra készültek... Valóban az utolsó? Az iskolában biztosan. Pillanatnyilag elsőseget élvezett a tanulmányok befejezése. Legalábbis Peter számára. Zuzánát más gondolatok gyötörték. Jócskán ki-gömbölyödött, kövérnek, csúnyának látta magát, évfolyamtársai kedvesen mosolyogtak, de a lelke mélyén érezte, hogy sajnálják. A bulikat nem bírta végigülni, fojtogatta a cigarettafüst, az alkoholszagtól felfordult a gyomra, ilyenkor gyorsan elnézést kért és távozott. Irigyelte banális gondjaikat, felszínes beszédjüket és útiterveiket...

Az ő útját már kitűzték, a szüléshez szükséges holmik már a táskában. Csak remélte, hogy a gyerek nem jön előbb és eljuthat a diplomaosztóig. Ott álltak az emelvényen és énekeltek: *Gaudeamus igitur...* Peteren a vőlegényruhája, daliás volt, szép, a kezében büszkén szorongatta az oklevelet. Zuzana csúnyának érezte magát, kövérnek, akár Fiona. Elhangzott a neve. Vagyis inkább Peteré. Elsőre nem is reagált. Még nem volt ideje hozzászokni. Aztán rádöbent, hogy ő van soron, hát kilépett. Nehezen lépkedett a joga-hoz és kimondta:

– Esküszöm!

Alighogy a kezében érezte a vörös diplomát, a teremben felhangzott apja örömkriáltása:

– Bravóóó!

Aztán a jelenlévők tapsa. Nemcsak ők reagáltak a meghatódottságára. A terem zúgott, a gyerek is csatlakozott, a taps elcsendesült, de benne egyre erősödött a nyüzsgés. Minden erejével igyekezett féken tartani a belül érzett mozgolódást. Csak hát a gyerek úgy vélte, ő is szeretné látni ezt a nagy ünnepséget, igyekezett hát világra jönni.

Nagy nehezen kibírta a ceremónia végéig, remélte, hogy csak hamis riadó volt az egész, nem akarta elrontani a családi ünnepléseket, azt kívánta, mindenki kanyaríthasson magának egy szeletet a csillogásból és az érdemekből. Peter elemében volt, nem vett észre semmit. Hagyta, hogy ünnepeljék, a gratulálók ölelgették, az évfolyamtársak viccelődtek, a család körülvette őket, elhalmozták virágokkal. Mint néhány hónapja az esküvő után. Autóval mentek egy előkelő vendéglőbe, ahol az apósok megrendelték az ünnepi lakomát.

Zuzana igyekezett becsülettel helytállni, bár néhány percenként kiverte a verejték és fájdalom szorítást érzett a hasában. Nem akarta, hogy csalódjanak benne. Főleg Peter meg az apósok.

Bírd ki, bírd ki, mondogatta magában. Hiszen még hátra van két nap.

Peter apja ismét csörgetni kezdte kulcsait. Zuzánának úgy tűnt, mintha a diákok történelmi napjait akarná utánozni, hogy az élet minden fontos eseményét a kulcsok csörgetésével kell ünnepelni.

Peter csillogó szemmel vette át az új autó kulcsát. Még nem is tartotta egészen a kezében, mikor Zuzánát erős, görcsös fájdalom fogta el. Már nem bírta tovább rejteni, hogy fontosabb esemény következik, mint a diplomaosztó...

Peter suttogva kérdezte:

– Nem bírnád még egy kicsit visszatartani?

Az apósa bosszankodott, hogy elrontotta az ajándék ünnepélyes átadását, s nem tudott olyan ámulatot kelteni, mint amit elképzelt.

Zuzana újra feljajdult.

– Peter, gyorsan, szülés lesz! – vette át a kezdeményezést Zuzana édesanyja.

A jövődő apa az ifjú felesége feje mögött állt, közös erővel igyekeztek világra hozni az elsőszülött gyermeküket.

– Nyomja, nyomja! – Biztatta az orvos.

– Nem bírom – jajdult fel Zuzana.

Peter sápadt volt, már bánta, hogy a haverok előtt hősiködött, jelen lesz a szülésnél. Úgy érez-

te, elájul. Elég volt, ha Zuzana egy könnyet ejtett, máris meglágyult. Nem bírta elviselni könnyeit. Most, hogy látta szenvedni, a legszívesebben elszaladt volna. De hát a büszkesége nem engedte. Gyávának, pipogyának látszana. Maradt.

– Ne álljon itt, mint egy bábu! Segítsen neki!

– súgta oda a szülésznő

– Nyóóóómd, teljes erődből! – biztatta a füléhez hajolva. – Közös erővel sikerül nekünk, szerelmem – suttozta két lélegzetvétel között és nedves zsebkendővel törülgette felesége izzadt homlokát.

A gyerek felsírt, a kisfiú világra jött. Peter nagy hősnek érezte magát. Sikerült neki. Vagyis Zuzának sikerült. Közösen sikerült. Mind a hárman kimerültek voltak. Hárman.

Peter majd elolvadt a gyöngédségtől és a leírhatatlan érzéstől, ami előntötte bensőjét. Az ő fia. Ő az apja. Bezzeg ő majd más apa lesz, mint az övé. Örökké ment valahová, az anyját magára hagyta, a gyerekei csak akkor látták, ha néha tovább fennmaradtak. Néhányszor teljesen elhagyta őket, hogy aztán újra meg újra visszatérjen. A visszatérései mindig nagyvonalúak, parádésak voltak, csomó ajándékkal és szép szavakkal.

Még a diplomaosztó előtt elhatározták, hogy megveszik a gyerekocsit III. Peternek. A gyakorlatias Zuzana szerint fölösleges sok pénzt kidobni egy új kocsi, átböngészett néhány hirdetést, megállapodtak az időpontokban, hogy elmennek az eladóhoz. Ahogy erről tudomást szerzett I. Peter, vagyis II. Peter apja, a III. Peter nagyapja, határozottan megakadályozta szándékukban.

– Az én unokám nem fog valami öreg járgányban kocsikázni – jelentette ki és megvette a legdrágábbat, amit a márkaboltban ajánlottak neki. – Hadd lássa mindenki, hogy mi megengedhetjük magunknak – mondta nevetve és balmaskodva kacintott Zuzánára.

Zuzana elfordult, mélyet sóhajtott, de nem tiltakozott. Csak az jutott eszébe, ha a gyerekocsinhoz kulcs is kellene, az apósa bizonyára megcsörgetné, ámulatukra és dicsőségére.

Peter munkába állt, Zuzana meg gyermekgondozási szabadságát töltötte.

Zuzana szülei az ország másik végében laktak, Peter szülei meg élték a maguk életét. Kéthetente eljöttek együtt meglátogatni a fiatalokat, mindig fölpackolva tele táskával finom étkekkel, a kis Petkónak „pápá”-t intettek, és már el is tűntek. A tapasztalatlan fiatal anyuka egészen jól boldogult új gondjaival, szoptatott, átpackolhatta, fürdette, újra szoptatta... Csitít-

gatta sírdogáló csemetéjét, mellette takarított, megfőzte férjecskéje kedvenc ételeit... Ahogy alkonyattájt megcsikordult a zárban a kulcs, már mosolyra sem futotta erejéből, nem még, hogy örömmel fogadja érkező férjét. Peter kezdetben megértette, de napok múltán egyre inkább idegesítette.

Zuzának sosem árulta el, hogy apja le akarta beszélni a házasságról. Borítékot nyomott a markába Zuzana részére kárpótlásul, hogy vállalja az abortuszt. Peter ezért nagyon gyűlölte és mélységesen megvetette apját. Kész volt vállalni, bizonyítani, hogy ő más, nem süllyed apja szintjére, hogy könnyen kibújjék kötelességei alól.

Csakhogy... Másról álmódoztak, ám másként élnek. Csapongó terveik földhözragadt valósággá váltak.

– Mindig komor vagy, mást sem hallok, mint azt, hogy milyen fáradt vagy... – morgott Peter. Teleengedte a kádat vízzel, illatos fürdőhabot öntött hozzá, bekapcsolta a zenét és lazított.

– Ügyelhetnél néhány percig a kicsire, ki kell vasalnom néhány holmit – mondta mérgesen Zuzana.

– Mit csináltál egész nap?

Erre sírva fakadt.

– Megint ezek a könnyek! Már szinte zsarolásnak tűnik. Értsd meg, hogy napi teendőim után nyugalomra van szükségem, nem pedig egy nyafogó feleséget és bömbölő gyereket hallgatni – mondta dühösen.

A férje kitörésén úgy meglepődött, hogy sírni is elfelejtett, sőt még a kicsi is elhallgatott az ölben.

– Mit bámulsz így? Ha nem vennéd észre, hideget engedsz a fürdőszobába, becsukhatnád az ajtót.

Becsukta. Nem ismert rá.

Talán mégis el kellett volna fogadnia apósa csábító ajánlatát.

Soha nem árulta el Peternek, hogy apósa jelentős összeget ajánlott fel neki személyi számlán a bankban, ha lemond leendő gyermekéről és a fiáról. Ettől kezdve fagyos volt köztük a hangulat. Akkor erősnek érezte magát, mert bízhatott Peterben, a támaszban, aki ismételte, hogy szereti és örül jövődjük közös gyermeküknek. Ha néha elfogta a terhességgel járó túlzott érzékenység és bizonytalanság, egyre hangoztatta:

– Közösen mindent megoldunk!

És most?

A kis Petko izgett-mozgott a karjában, egyre erősebben tapadt a keblére, érezte szíve dobogását. Szörnyen elszégyellte magát. Hogy tudott akár egy pillanatra is kételkedni abban, hogy helyesen cselekedett?

– Ne félj, kicsikém, nem adunk soha senkinek. Szeretünk téged. Én is, meg apu is. Csak most nagyon fáradt. Majd elmúlik.

A fogak mindenkit megkínoznak. Peťkónak láza volt, fáj az ínye, nyugtalan volt és sokat sírt. Peter ringatta a karjában, de a kicsi csak nem akart elcsendesedni. A mobil véletlen csengése is jól jött. Átadta a kicsit Zuzának, és kivette táskájából a telefont.

– Nem lehet. A kicsi nagyon nyugós, fáradt. Itthon kell maradnom. Zuzana már nem bír vele – hallott valamicskét a beszélgetésből.

– S hol vagytok? Majd meglátom...

Zuzana érezte viselkedéséből, hogy a legszívesebben lelépne, csak nem tudja, hogyan mondja meg.

– Mi van vacsorára? – kérdezte.

– Ma nem főztem. Egyél kenyeret meg sonkát.

– Ezt nem gondolod komolyan? Szükségem van rendes vacsorára. A száraz kenyeret edd meg te, én éhes vagyok, ma lemaradtam az ebédről, naponta legalább egyszer jogom van meleg ételre.

– Ne haragudj, de ma tényleg nem jutottam hozzá. Magad is látod, hogy a kicsi milyen nyugtalan... – sírta el magát.

– Már megint a könnyek. Ez az élet már őrjítő. Nem érdekel. Vele másról már nem lehet beszélni, csak a pelenkáról, a cumiról meg a cumis üvegről.

– De hát nekem most ezek a problémáim – mondta szinte sírva.

– Unalmas ez a megszokhatatlan ismétlődés. Itt pusztulok el, úgy érzem magam, mintha börtönben lennék, nyakamba akaszkodtál és fojtoatsz. Még egy kis idő és megfulladok. Nekem más élet kell – mondta, megfordult és becsapta maga mögött az ajtót.

A kocsmában Ferót búcsúztatták. Németországba megy valahová. Jó ajánlatot kapott, nem köti semmi a kezét, csomagol és megy. Peter rádőbent, hogy mind milyen gondtalanok, ő meg már, szinte mint Zuzana. Tudat alatt hallja Peťko sírását, és indulni akar a cumit keresni. Dühösen kap észbe és emeli poharát:

– Az életre!

Fenéig itta.

Ahogy elhagyták a kocsmát, begyömöszölték magukat Fero új kocsijába.

– Gyerünk, menjünk a sztrádára kipróbálni – javasolta egyikük. Szárguldottak a baloldali sávban, lehagytak mindenkit.

– Kiváló kocsi. Mutasd, mennyire képes! Padlógázzal, nyomd a pedált! – provokálta Peter. Az volt az érzése, hogy már nem is szárguldanak, hanem repülnek.

– Most teljesen szabadnak érzem magam – üvöltötte.

Nem mentek. Most már tényleg repültek. A sofőr nem bírta bevenni a kanyart, az autó lerepült a pályáról, az árokba borult.

Zuzana a kórházi ágy mellett ült egy széken. Felváltva beszélt Peterhez, vagy imádkozott, ígért mindenfélét, könyörgött férje életéért. Az apósa ezalatt a főorvos rendelőjében kövér borítékot lobogtatott.

– Ez az öné, főorvos úr, csak intézze el, hogy a fiam túlélje.

– Tegye csak el! – utasította el határozottan.

– Mindent nem lehet pénzen megvenni. Mi megtettünk mindent, ami erőnkől tellett, most már a felsőbb hatalmon a sor. Fia szervezetének ereje, küzdeni akarása... Nagyobb szüksége lesz türelemre, jó szóra, amik visszahozzák az életbe.

Zuzana szüntelenül beszélt Peterhez, simogatta mozdulatlan karját. Nem adta fel. Hitt benne, hogy valahol messze meghallja és küzd, hogy maradhasson a földi világban. Remélte, a sors nem lesz hozzá oly igazságtalan, hogy kiragadja karjaiból.

Ahogy néhány nap múlva Peter kinyitotta a szemét, könnyes arcát látta maga előtt. Mintha angyalt látott volna. Mondani akarta neki, hogy ismeretlen hangok csábították, hogy kövesse őket a gondtalan életbe, de ő ellenállt, itt akart maradni velük. Peťkóval meg Zuzanával. De szólni nem tudott még, csupán némán mozgott a szája.

– Ne erőlködj, szerelmem, mindent tudok. Értem. A doktor azt mondta, ha magadhoz térsz, életben maradsz. Boldog vagyok, hogy itt maradtál, élsz! – törölte le gyorsan könnyeit és mosolyt varázsolt arcára.

Az orvos figyelmeztette Zuzánát, számoljon vele, hogy férjének most nagy szüksége lesz rá.

– Nekem is szükségem van órá. Meg a fiunknak is – mondta határozott hangon. Mindketten megértették, hogy kapcsolatuk most új lehetőséget kapott. Kíncként kell őrködniük felette.

Idővel rájöttek, hogy a teljes élet nem azt jelenti, hogy ész nélkül belevessék magukat, hanem azt, szépen használják ki a kínálkozó pillanatokat. A legnagyobb gazdagság számukra a szeretet és gyermekük.

Ámor az ablakban csücsült és elégedetten dörzsölte kezét:

– Ezt a nyilat nem hiába lőttem ki!

(Vércse Miklós fordítása)